

Előfizetési feltételek:

Egy évre . . . . . 6 frt.
Félévre . . . . . 3 frt.
Ngyedre . . . . . 1 frt. 50 kr.
Egy szám ára . . . . . 6 kr.

A lap kiadóhivatala Nobel Armin könyvkereskedésében van, hová az előfizetéseket küldendő, minden egyéb küldemény a szerkesztő nevére (polgárhatalmi ügyek) címezendő.

MAGYAR VIDÉK.

Hirdetések

négyzet centiméternyi tér szerint számítatnak. — Egyszeri beiktatás ára minden négyzet centimétert 1 krajczár. — Bélyeg külön 30 krajczár. — Előfizetünk kedvezményben részesülnek.
Nyilt tér petitsoronként 10 kral számítatik.

SZÉPIRODALMI, ISMERETTERJESZTŐ és TÁRSADALMI KOZLÖNY.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

Gyermekeink érdekében.

II.

Első cikkünket, mely e kérdéshöz szült, azzal fejeztük be, hogy a gyermek-ünnepélyek nagy haszonnal járók, — lássuk most, miiben áll az a hasznosság.

I. A gyermek-ünnepély emeli a tanuló érdeklődését az iskola iránt.

Minden intézetnek, melyben igaz és valódi élet lakozzék, szüksége van néha-néha rendkívüli ápolásra, s ezen ápolás alatt azon napokat, azon pillanatokat értjük, melyekben az iskola ugyszólván más, ünnepi színben lép a tanulók elé. Ezen napok lelkesedéséből aztán mindazok táplálkoznak, a kiknek működniök kell, és sok virág és koszorú által a szövetségi kötelek szorosabbá tétetik. Ilyen ünnepélyekre van szüksége az iskolának.

Igaz, hogy a jó tanító ünnepek nélkül is tudja érdekessé tenni az iskolát gyermeke előtt. Hisz minden tantárgy anyagát lehet érdekfeszítővé tenni. De mindamellett jönnek néha pillanatok, amelyekben az iskolai élet száraz, egyhangú. Hiszen oly sokszor látjuk, hogy a gyermekek szinte épiesen járnak fel az iskolába s közönyösen ülnek ott padjaikon. S ezen néha is szabad esodálkozunk, mert az iskolai falak mindég ugyanazok a régiék, a padok azok a kemények maradtak, mint a milyenek azelőtt is voltak. És a legbuzgóbb tanítót is meglepi néha az oly pillanatok, a mikor nem tud azzal az élénkséggel tanítani, mely szükséges, ha a gyermekek figyelmét a szokott módon le akarja kötni. Ezen baj jóval kisebbítve lesz,

ha néha oly nap is jön, mely a fiatal kedélyeket felfrissíti.

II. Gyermekek-ünnepek által a tanulók szeretete a tanító iránt megszilárdíttatik.

Ha tehát másért nem, úgy már e célból is, hogy t. i. a tanulók szeretete a tanító iránt öregbíttessék, növekedjék, megszilárduljon, már csak e célból is kell, hogy ilyen ünnepélyeket rendezzünk.

Mert hát mi a tanító, tanítványai szeretete nélkül?

Mi a tanítás-nevelés, ha tanító és gyermek között hiányzik ama kapocs, mely a példát vonzóvá, a bölcs szót követésre méltóvá, a feddést eredményessé, a büntetést javítóvá teszi?

Jaj annak az iskolának, jaj annak a tanítónak és gyermekeknek, a hol a szeretet nem lakozik! Egy puszta sivatag az, a hol egy örült ember fevavadaknak szónokol!

És vajjon hogyan fokozódhatik ilyen ünnepélyek alatt a tanulók tanítójuk iránti szeretete?

Ennek igen egyszerű oka van.

Tény, hogy olyan ünnepély alkalmával a tanító sokkal jobban viheti az apa szerepét, mint az iskolában. Mily boldogok a gyermekek, ha tanítójuk diadala mellett vidáman ugrálhatnak és ujjonghatnak, anélkül hogy homlokáról setét felkiáltó s rendreutastó jeleket leolvashatnának! Mily boldogok, ha a tanítót oly nyájásnak, oly boldognak látják, ha bizalmasan elmondhatják neki szíveik érzelmeit, neki, a ki oly sokat beszél ifjú élettükről.

Ne higgye senki, hogy állításom túlságosan idealisztikus, a valóságnak meg nem felelő. Tapasztalat után beszélék, és rossznak mondom

azt az iskolát, a hol a tanulók iskolai ünnepély alkalmával nem felelnének meg ecsetelősemnek.

És ha a tanító odalép a gyermekekhez, játékaikat rendezi, mulattatásukról, élvezeteikről gondoskodik, akkor azután az ő fogékony kedélyük egészen hozzá csatlakozik, s az iránta való szeretetük egy hatalmas támaszszaal többet nyert. Hogy az a férfi, a ki őt olvasni, számolni tanítja, a gyermekek barátja lehessen, azt sok gyermek nem tudja megérteni, azért szükséges, hogy különbözően komoly természetű tanító az iskolán kívül a szép természetben arról győzze meg tanítványait, hogy ő valóban szereti őket, s hogy ez által viszont-szeretettüket magának biztosítsa.

A z é l e t .

I.

Ha a fűszálat, a buzanövényt, vagy az egeret egy darab agyaggal, kavicssal vagy mészkövel összehasonlítjuk, azt találjuk, hogy a buzanövény, a fűszál, az egér, bizonyos időben lételet nyerne, a mikor sokkal kisebbek, mint későbbi állapotukban, — bizonyos ideig megmaradnak buzanövénynek, fűszálnak, egérnek, s ez idő alatt megnövekednek, kifejölődnek. Majd a buzanövény magvakat hoz, melyekből ismét buzanövény származhatik; a fűszál is hoz magvakat, de gyökereiről is új hajtásokat bocsát; az egér ide-oda mozog, fut, cinezog, ennek szintén lesznek fiai. Végre, látszólag minden külső ok nélkül úgy a buzanövény, mint a fűszál és az egér egyszerre csak elveszítik jellemző sajátásaikat, azután lassanként, rövidebb vagy hosszabb idő múlva elrohadnak, földde lesznek, mely az agyagtól, mészkőtől vagy kavicsból többé lényegesen nem különbözik.

T é r o z a .

Egy félénk fiatal ember.

— Francia eredetiből. —

(Vége.)

— Nem szabad megnézni imádottját? kérdezé mosolyogva Candas.

— Ah, semmi illetlenség! — vezénylő Lucian nagy komolysággal.

— Mit mondjak nagybátyjának?

— Irtam neki.

— És Viktorinnak?

Ezen kérdésre Lucian nem bírta visszatartani az óriási hahotát, mely már régen ki akart törni belőle.

Ezen kacaj a hintóból is visszhangzott.

— Óh! ordita Candas elbámulva, kövé merválva, megsemmisülve, és öklével nagyot ütött homlokára.

A kecsi szilárd kéz által irányozva, megindult és már el is tűnt, még mielőtt Scipio bámulatából magához tért volna.

Meg volt semmisítve.

A távolban hallani lehetett a csengők éles és átható hangját, mi Candas előtt gúnyos és csufolóó nevetésnek tűnt fel.

Rettenetes esküt tett.

— Óh én barom, én ökör!

Dühe nem hagyta őt visszatérni a lakházba.

Egész éjjel kint bolyongott a földéken, ökleit ráva s borzasztó szavakat morgovva. Szerencséjére nem akadát bachansnökre, kik miként azt Orpheussal tettek, szétépték volna fűdalmával együtt.

Másnap reggel nyolcz óra tájban, Pouzot atya

bámulva vette észre, hogy az egész lakházban még senki sem ébredt fel. Durva hangon kiáltott:

— Viktorin! — Scipió! — Lucian! . . .

Senki sem felelt.

Dühében egy nagy pohár bort töltött magának s ezt haragjának lecsendesítésére felhajtotta.

Ezen pillanatban belépett hozzá egyike azon vadászoknak, kik az előtte való napon Larnac segédei voltak.

— Jó reggelt, Pouzot atya.

— Jó reggelt, jó reggelt, Gossard úr, dörnyögő a vinczellér.

— Egyedül van ön?

— A menyköbe! igen egyedül s bősziált vagyok ezért.

— Szegény Larnac!

— Nos?

— Igen rosszul van.

— Ó? kérdezé Pouzot meglepetve.

— Ha tudná ön, milyenné tette őt unokaöcse, Lucian!

A vinczellér szemei akkorára nyitak meg, mint egy kocsiszin kapuja.

— Mit akar ön mondani?

— Azt akarom mondani, hogy tanácsom unokaöcseének: rejtőzzék el bizonyos ideig; mert ha ez a szegény Larnac nem éli túl sebet, a hatóság alkalmasint bele fog avatkozni az ügybe.

Pouzot mitsem értett abból, a mit mondak neki. Azt hitte, örüllé van dolga.

E perzen belépett a mezei ör.

Pouzot atya hátrált egy lépéssel és zavarba jött; már azt hitte, hogy öcsését jönnek elfogni.

— Ezt nevezem aztán vakmerőségnek! — kiáltott fel a vén Caminade; sohasem hittem volna, hogy ez a kis Lucian, ki oly félénknek látszott,

mint egy kis leány, — képes legyen ilyen tetterre. — Végre megszabadultunk tőle!

— Megszabadultunk! visszhangzott egyszerre a vadász és Pouzot atya ajkairól.

— Megszabadultunk Luciantól! sóhajtá a nagybátya.

— Megszabadultunk Larnactól! — ismétlé a vadász.

— Ej, dehogy! megszabadultunk attól a semmirekellő gályarabtól, ki már jó ideje rabolt környékünkön. Ma reggel találták meg az avenes-hegyipatak mélyében megfúlva. Ugylátszik, önnök megleccese, megtámadtatva általa a múlt éjjel, ledobta őt a mélységbe. Szerencsés keze volt, mert a zsívány zsebében egy töltött pisztolyt és egy kataloniai kést is találtak.

A vinczellér megrémült.

Ezen pillanatban lépett be horgasztott fível, zárt ökllel, haragosan felvont szemöldökkel, hallgatagon és durcasz mogorvasággal Candas Scipió.

— Hát ezt a barmot mi lelte, hogy olyan a pófája, mint egy farsangi bolondnak, — dörnyögő Pouzot apó; mért nem mész dolgozra, naplopó; erédj, hívd Viktorint és Luciant!

— Oh! hiába hívom őket.

— Mit? Mit beszél?

— Azt, hogy Lucian és Viktorina messze vannak már, tán még most is szöknék.

A vinczellér reszketni érzé lábait; azt hívé, hogy gonosz álom íz vele játékok. Mindaz, a mit egy negyed óra óta mondak neki, oly eszelen zűr-zavar gyanánt tűnt fel előtte, hogy kételkedett magában azon, vajlon ébren van-e?

— Szólj világosan, te kérődző állat, — ordita magán kívül a vinczellér.

— Azt kívánom, hogy számoljunk le egymással

bőzik, s nem lehet rá ismerni, vajjon buzánóvény, fűszál vagy egér volt-e azelőtt.

Az oly testeket, melynek a buzánóvény, fűszál egér stb., melyek főismertető jele, hogy lételőknek kezdete és vége van s magok után utódokat hagynak, élő testeknek — vagy röviden csak élőeknek nevezük. A tűneményeket, melyek az élet az élettelentől megkülönböztetik, életlétlenmennyeknek, s mivel ezen tűnemények magának az élő testnek működése, egyszersmind életműködéseknek is hívjuk.

Az élő testek működéseik véghezvitelére bizonyos eszközökkel vannak ellátva, az ily eszközöket szerveknek mondjuk, s éppen azért az élő testeket szervezeteknek is szokás nevezni, valamint minden legkisebb részt, melyek a szervezetek alkotóhoz tartoznak, szerves test nével jelölünk. Kísérleljük meg, — a mennyire ismereteink mai állásponjtja megengedi, — az élet titkaiba való behatolást, keressük a viszonyt a szervezetek különböző alakjai-, az összefüggést a szerves és szervetlen világ közt s e czézből hasonlítsuk össze a különböző szervezeteket egymással és a szervetlen testekkel.

Ha egy kutyát vagy galambot oly helyen tartunk, hol elegendő mennyiségű táplálék és vízet talál, ugy az baj nélkül él tovább, ha azonban egy íres kamarába zárjuk, csakhamar éhen és szomjan vész el. Ha egy kis állatot, pl. egy verebet füvedénybe teszünk és egy készülék-, az u. n. légsvájtvány segítségével a levegőt az edényből eltávolítjuk, az állat rögtön elalél, és ha elég gyorsan léget nem boesztunk be hozzá, meg is hal. Ha azonban rögtön friss lég éri, újra föléled. Ebből látható, hogy az állatnak folytonosan levegőre van szüksége.

Ha egy állatot oly szákh helyre zárunk, hová lég nem hatolhat be, az állat egy darabig jól érzi magát, nem sok idő múlva azonban ép ugy elalél és nem sokára meg is hal, ha friss léget nem kap, mint midőn a levegőt kiszívattuk környezetéből. Azzal a különbséggel, hogy míg a lég eltávolítása azonnal halált okoz, a friss lég elzárása miatt ez csak később következik be.

Ebből az következik, hogy a lég minősége az állat életére éppen nem közömbös és az ereredetileg jó levegő is elveszi az életet fontartó tulajdonságát, az által, hogy az állat benne él, és így az állat egészségben maradására folytonosan friss lég szükséges.

Ha az állatot jég közé rakjuk és huzamos ideig ott hagyjuk, akkor az eleintén nyugtalanodik fázik, reszket, később annyira átél, hogy az aztán kiszabadítja is a jég közül, beteg lesz és többé talán meg sem gyógyul vagy talán ott rögtön meg is fagyhat. A hazai madarak nagy része, az u. n. költöző madarak, téle a melegebb tartományokat keresik föl, s az itt maradtak sűrűbb tollazatot, az emlősök tömöttebb szőrt kapnak, és mégis sokszor, kivált az igen hasznos apró madarak, hideg

éjeken ruházával fagnak meg. Magunk is téle melegebb ruhát öltünk s szobáinkat derekasn befűtjük.

Nyáron azonban, midőn nagy melegek vannak, lankadtak vagyunk, a hős, árnyas helyeket keressük hűtött italokat és ételeket élvezünk. Az állatok is sokat szenvednek a nyári hőségtől. A tűz megégeti kezünket, s megtörtént számtalanszor, hogy tűzveszélyek alkalmával állatok és emberek égtek porrá. A megfagyásnál a nagy hideg, a megégésnél a nagy meleg okozza a halált.

Az állat élete és egészségének fontartására tehát a mérskéletnek bizonyos szűk határok közé szorított fokai szükségesek.

Ha egy állatot sötét helyre zárunk, az ott buslakodik*) étvágyt elveszi, megsoványodik s ha sokáig a sötétben marad, többnyire meg is hal.

A világosság az állat életére egyik lényeges kellék.

Ha napról napra folytonosan ülünk vagy fekszünk, a nélkül, hogy akármely mozgást végeznünk, testünk eltesped, elbetegesedik. Minden állati szervezetnek szüksége van bizonyos mozgásra. Szüksége van azonban nyugalomra is, hogy a kifáradt szervek megpihenhessenek. Az alvást, mely a legvalószínű nyugalom, szintén egy állat nem nélkülözheti.

Ezek szerint tehát az állatnak következőkre van szüksége:

Táplálék, víz, friss lég, mérsékelt meleg, világosság, mozgás, nyugalom. Ezek közül a táplálék és víz időként és meghatározott mennyiségben, a világosság a sötétséggel, a mozgás a nyugalommal fölváltva szükségesek, míg a friss léget egy percze sem nélkülözheti.

Vizsgáljuk meg közelebbről, miért van az állatnak tápszerre, vízre, légre, a mozgás után nyugalomra s bizonyos foku melegségre elkerülhetlen szüksége, s e czézből vegyünk fel egy kis állatot, pl. egy galambot tanulmányozásul.

Ha a galamb testét megtapintjuk, azt melegen fogjuk találni, még pedig telen, u. n. nyáron egyforma melegek. Fűtött szobában vagy jégpinczében sem tapasztalunk a galamb testének mérskéletben észrevehető különbséget, mindaddig míg a galamb egészsége a szoba melege- vagy a jégkamra hidege által megtámadva nincs.

Ebből világosan kitűnik, hogy a galamb testének melegét maga termeli és hőmérskéleti állapota nincs egészen alávetve a külső befolyásoknak, hanem maga a szervezet képes azt bizonyos határok közt szabályozni.

És ez így van minden állatra nézve.

(Folytatása következik.)

M o k o s K.

*) Kivéve a földalatt és barlangokban lakó vak állatokat, melyek a világosságnak semmi hasznát sem vonják.

Nők mint felfedezők és geographok.

— Loewenperg után. —

„Sind Frauen auch Menschen, d. h. vernünftige Wesen?“ ily czímű irat jelent meg a 16-ik század vége felé Párisban. Az irat ezéjára volt helyszólyonitani, hogy a nők, mivel Éva asszony, férjéért büntetést szenvedett, nem okoznak s az örök ádóssággal számot nem tarthatnak. Ezen könyv tulajdonképen csak egy satira volt a protestánsok ellen, kik mindent a szentírásból szándékoztak helyszólyonítani. Mindazáltal egy Lutheranus pap Gedike Simon, az izetlen tréffát komolyan gondolta s pedans bölcsességgel megkísérelte a satiricus bibliafogvat megczefálni, s a sörtött asszonyi nemet emberjogaiba visszahelyezni törekedett.

Ezóta már 3 század mult el s a női emancipációra vonatkozó kérdések lőnek heves viták tárgyává. A felett vitatkoznak, hogy van-e a nőknek anyfi phisikai és szellemi erejük, a férfiak oldalán megállani a sarat, — hogy jogukban áll-e, a tudomány és művészet kincséből annyit elcsajátítani, a mennyit felfogási erejük nekik megenged, a mennyit értelmök megtartani és felhasználni képesek.

Nem szükséges, hogy az ember föltötte szenvedélyes asszony-dicséret legyen, ha azt állítjuk, hogy vannak asszonyok, kiknek szelleme erős, kiknek akarata bátor, kiknek jelleme eléggé szilárd, a tudomány és művészet kincséből annyit elcsajátítani, a mennyit felfogási erejük nekik megenged, a mennyit értelmök megtartani és felhasználni képesek.

Ezen állításom helyszólyonítására emlékek kevés számú nőit, kik már a korábbi időkben egyes tudományokban kitűntek s különböző nemzetségek német nevezek meg, hogy egyszersmind helyszólyoníthassuk, hogy szellemük nem csak egy nép virágai voltak. Olaszországban a tudományok felvirágzása után látjuk Agnesi Máriát, ki a mathematica s philosophiában nagy mérvben kitűntette magát, 15 éves korában beszélt az olasz, francia, spanyol, német görög, és héber nyelvet, általános esodálkozás tárgyává lőn, midőn 20 éves korában, mintegy 200 philosophiai kérdést védett meg.

Ezután nemcsak a irt egy mathematicai művet, mely oly feltűnően gerjesztett, hogy XIV. Benedikt pápa felajánlotta neki a tanári széket a bolognai egyetemen, a hol egy ideig tetszés mellett adta elő a mathematicát.

Majdnem híresbő volt még földije és kortársa Bassi Laura. Bolognában 1732 ben nyerte el a philosophia doctorának oklevélét, s ugyancsak Benedikt pápa nevezte őt ki a phisica tanárává s előadásokat tartott, melyeket nagy számmal látogattak. Kevésbé akadályozták őt tanulmányában, hogy mint Verrati orvosnak neje nagy háztartásnak állt élen; 12 fiuk volt ő szerencsés anyja, kiknek nevelését nem bízta nevelőkre.

Paduában Piscopia Hellena adta elő a bölcsészetet, s több mathematicai és csillagászati műveket szerzője. Ugyanott adta elő az egyházzogott Novella d'Andrea. Csak egy körülmény nem elégítette ki hallgatóit. Ugyanis a tanárné asszony éppen oly szép, mint tudós volt, azért tanári széke

mert nem akarok többé itt maradni, — siránkozik Candas.

— Nem akar már itt maradni nálam, válaszolá Touzot atya láthatólag engedve és mélyen meghatva: — Lassuk, mi történt? Mi baj van? Ti anyfi képzetlenség mondotk nekem, hogy okvetlenül meg kell bolondulnom. Egyik azt állítja, hogy Lucian megölte a rablót.

— Ah! kiöltött fel Scipiő.

— A másik azt mondja, hogy halálosan sebezte meg Larnae urat.

— Oh! kiöltött fel újra zavartan Candas. — Végre, ez itt azt állítja, hogy Lucian és leányom ninesnek már itt. Mit akarsz ezzel mondani? Fejem széthasad. Minden forog körülöttem, az sem tudom már, élek-e, halok-e! Mért akartok bolondná tenni?

És az öreg két kezébe rejté fejét.

— A dolog ugy áll, szólt meg most Scipiő élesen, hogy önnök unokaöccse elszóktette Viktorinát.

Ezen új hírre Pouzot atya elhalványult, majd piros, aztán ólom-szint váltott, végre mintegy nyenykő által sújtva, lerogyott egy székre.

Mindenki hozzá sietett.

Mialatt az öregnek ápolásával volt elfoglalva minden kéz, csengők hangja hallatszott az ut felől és a lakház kapuja előtt egy bintó állott meg.

Lucian könyörgéssel ugrott le a bakról és befelé tartott a házába.

Nyomorult! kiöltött fel Pouzot atya elfordulva, hogy ne is lássa őt.

— Nagybátyám! kérelek őt a fiatal ember, kérőleg kulesolva össze kezét.

— Takarodjál! El tölem!

— Hallgasson meg, az istenre kérem.

— Viktorina, hol van Viktorina?

— Azt hiszem . . . ő . . . szobájában van.

— Hogyan! szobájában van? kiöltött a nagybátya, ámitásnak véve a dolgot.

— Ugy van, bácsi, — válaszolá határozottan Lucian.

— Hát mit mondtok nekem az imént Scipiő.

— Azt én nem tudom.

— Hogy te megszóktattad leányomat.

— Ah, bácsikám! —

— Hazudott tehát?

— Tévedett.

— Már hogyan tévedtem volna, vágott közbe Scipiő, mikor magam voltam az, ki a kocsit megszerzem és a lovakat tartottam, mialatt Viktorin beszállt a bintóba.

Ezen naiv vallomásra a vadász és a mezei őrkacajban törtek ki. Lucian is ajkait harapálda, hogy visszatartsa magát a nevetéstől, sőt kevésbe múlt, hogy Pouzot apa maga is el nem vesztette komolyságát.

— Ha ezen urak szivesek lesznek bennünket néhány pillanatra magunkra hagyni, ugy kevés szóval mindent megmagyarázok bácsikámnak.

— Önnök unokaöccse határozott és szellemes ifjunak látszik nekem, szólt a vadász Pouzot atyához és visszavonult.

— Kinek a mellett hatalmas ökle is van,

tevé nozzá a vén Caminande, puskáját vállára akasztva.

Nagybátya és unokaöccse egyedül maradtak. — Te voltál az, ki a gályarabot legurította az avenes-i mélységbe? — így kezdé közvetlen a vallást Pouzot apó.

— Én, bácsikám, a nyomorult erszényemre és életemre tört.

— Mért sebesítettél meg oly veszélyesen Larnae urat?

— Mert előttem sértette meg Viktorinát.

— Viktorinát! te a mult éjjel elraboltad leányomat, gyáván, mint egy aljas esbót.

— Örült voltam! szeretem Viktorinát, mint egy eszelen. Ön megtagadta tőlem kezét s férjéül Candas Scipiőt jelölte ki. Ez szerencsétlenül tenné őt is, meg engem is; a fájdalom egy pillanatra megzavart mindkettőnk; elutaztunk együtt.

— Szerencsétlen!

— De nemokára megjött a megfontolás; éreztem, hogy hibásan eszelkedtem. Nem akartam beestelenségét hozni anyám fivérének házára, ki mindig egy szeretett mint tulajdon fiát . . . Visszahoztam Viktorinát, és senki sem mondhatja, hogy ő valaha odahagyta az apai hajlékot.

— Viktorinát tithon van?

— Igen, bácsi; ő szerencsétlen, de megnyugodott sorsában.

— Jól van, várj meg itt.

És Pouzot atya magára hagyta öcsét fájdalmas szorgoztatások között.

esetben meglehetősen nagy hiba lenne: köteleiséget vállalni teljesíteni, midőn a közérközségek nevében és érdekében arra kéri a városi hatóságot, miszerint a meztelen fiúk a Tapolczában való fűrészéret szigorúan betöltse; mert azt tartjuk, hogy Pápanak ezen unicum korántsem válik becsületére a városnak.

A múlt héten végezte ki magát Budapestten Zsigó Endre, bölcsészlet hallgató. Földijeit most azon hírt terjesztették, hogy azért tetete ezt, mivel Cherven Floris őt megbuktatta jellehet a többi tantárgyakból kitűnő jegyvet kapott. Erre most Cherven valamint a tanárvizsgáló bizottság elnöke dr. Télyfi Iván kijelentik e hír alaptalanságát magukat kellő argumentumokkal védelmezve, jelezve egyuttal, hogy az ilyen esetek nem fogják a tanárokat visszaretenteni a kellő szigorótól.

Dr. Hell ügyvéd Bécsben borasztó módon vetett végett életének, legront a negyedik emelet-ről és szörnyet halt. Zilált anyagi viszonyok vitték e lépésre.

Az „Ellenőr” szerdai számában neki ront városunk országos képviselőjének Ráth Károly úrnak, mivel furcsán tartja, hogy a védvám által a kispár is lendület nyerne, s mivel nem tudja neki megbocsátani, hogy az új igazgatóság Ominis teri-álisnak nevezte. Tartjuk, hogy homon jűn is szél, de azt is tudjuk, hogy ha valaki, úgy Ráth Károly úr hivattott épen arra, hogy az ipart érintő kérdéseket a döntő szót mondja, miért is sajnáljuk, hogy alábbi határozati javaslata nem fogadtatott el. Ráth Károly nagy érdeki beszéd kíséretében, melyet terjedelmessége miatt — legnyomra sajnálattunkra — nem hozhatunk, következő határozati javaslatot terjeszti elő: Határozati javaslat: A közgazdasági bizottság jelentése tudomásul vétetvén a II országos iparos gyűlés kérvénye, valamint az erre vonatkozó többi kérvények és feliratok felhasználás és szorgos figyelembe vétel végett a miniszteriumnak kiadatnak, oly utasítással, hogy oly időben, miszerint az illető előterjesztések még a jövő őllesszak alatt tárgyalhatók legyenek, javaslatoikat terjeszzen a ház elé; 1. az 1868. VI. t. cz. (kerek. és iparkamarák) és az 1872; VIII. t. cz. (ipartörvény) módosítása iránt; továbbá 2. az alábbi foku iparos szakoktatás országos szervezése; 4. a hálózás, továbbá a vándororkátár és rokon ütletek szabályozása tárgyában be-

nyújtja: Ráth Károly, Domahdy István, Szidiy Dezső, Gömöri Szontagh Tál, Lichtenstein József, Gulner Gyula, Mandel Pál, Dessewffy Kálmán, Hedry Ernő, Halász Balint, Lukács Béla, Hazay Ernő, Grünwald Béla, Veszter Imre, Királyi Pál, báró Banhidy Béla, Csapó Kálmán, Tomcsányi László, Chorin Ferencz, Gaal Jenő, (pecskai), Kubinyi Árpád.

Majálisok. Daczára annak, hogy május nem a legjőbban viselte magát, mégis lehetséges volt a tavaszi mulatságokat majálisoknak elkeresztelni. Mult vasárnap a helybeli tüzőlő egylet, szerdán pedig a polgári leányiskola tartotta meg majálisát a vasuti restauráció helyiségeiben: Mind a két mulatságot föltöte sikerültnek mondják, a kik benne részt vettek.

A meleg nyári idő behálával nem ártana ha Pápan is más városok azt a szokását követnék, miszerint különösen a szákebb, poros utczákat naponta egyszer megöntöztetnék.

Városunkban meghaltak f. hó 20—26: Glük Miksa, leánya, izr., halva, éretlen. Német Márton, leánya Julia, á. b., 3½ éves, sorvadás. Búky Jánosné, r. k., 88 éves, aggkor. Weesi Ignác, leánya Rozália, izr., ¼ éves, gyengeség. Fűzter György, gyermeke György, r. k., 2½ éves, sorvadás. Viczai Márton, r. k., 29 éves, tüdőlob. Cseh József, á. h., 60 éves, szélhírdés. Gyenesi József, r. k., 48 éves, tüdővész. Csapó József, gyermeke József, r. k. 7 hetes, hökhurut. Bada József, gyermeke Kálmán, r. k., 2¾ éves, sorvadás.

Szerkesztői levelezés.

Beh szép derék legénye... A diminutioval legény-nyel szemben nem szabad oly pazarul bánni. Próbálkozzék meg ön másnemű tárgyval.

Hivatlabell stb. Talán. — Kívánságával sziveskedjék a kiadhiwatához fordulni.
S. O. Bpest. Lapunk zártakor vettük. Az ígőtet várjuk!

Felölös szerkesztő: **Bánfi János.**

NYILT TÉR.

Kiadó

hónapos szobák

A főiskola-utczában a közle sarkán levő emeletes ház emeletén **2 külön bejárattal bíró és egymásba nyíló butorozott, csinos szoba** minden pillanatban előnyös föltételek mellett kiadandó.

Bérbe adó birtok.

Egy fél sessio 30 holdra terjedő föld, a hozzátartozó épülettel, melynek földszete eszerépsindelyes és áll 2 szobából, egy konyhából, egy bolt, mészárszék, jégverem, két istálló 20 drb. marhának, az udvar hátulsó végében egy vágőhid és az udvarban egy hold luczernás és egy fél hold fültteményes kert gyümölcsfákkal egytt minden perezhben kiadandó.

Bővebb tudósítást ad a tulajdonos **Bakony-Tamásin.**

Horváth Sándor.

Gabona-árak.

PÁPA:

100 kigr. vagyis métermázsánként.

Buza: jó 12 frt. 60 kr., közép 12 frt. 20., alsó 11 frt. 90 kr.

Rozs: jó 10 frt. 40 kr., közép 10 frt. 20 kr., alsó 10 frt. — kr.

Árpa: j. 8 frt. 40 k. 8 frt. 20 k. és a. 8 frt. — kr. Zab: j. 7 frt. 60 k. k. 7 frt. 30 k. 7 frt. — kr. Tengeri: j. 8 frt. 50 k. k. 8 frt. 40 k. és a. 8 frt. — kr.

Burgonya: 3 frt. 50 k. Széna: 2 frt. 80 kr. 2 frt. 20 kr. Zsup: 2 frt. 80 kr. 2 frt. 20 kr.

Pápa, 1880. május 28. **Wolfa József.** polgármester.

Főnyeremény esetl. 400,000 márka

Szerencse-hirdetés.

A nyereményeket az állam biztosítja. Első húzás **junius 9. és 10.**

Meghívás Hamburg állam által biztosított nagy sorsjátékban

részvételre, melyben több mint

8 millió 300,000 márka

biztosan kisoroltatik.

Ez előnyös sorsjáték-nyeremény — melyek tervszerint csak 87,500 sorsjegyből állanak — a következők:

A legnagyobb nyeremény esetl. 400,000 m., továbbá

jutal.	250,000 m.	6 nyer.	4000 m.
1 nyer.	150,000 m.	68	3000 m.
1	100,000 m.	214	2000 m.
1	60,000 m.	10	1500 m.
1	50,000 m.	2	1200 m.
2	40,000 m.	531	1000 m.
2	30,000 m.	673	500 m.
5	25,000 m.	950	300 m.
2	20,000 m.	65	200 m.
12	15,000 m.	100	150 m.
1	12,000 m.	25150	138 m.
24	10,000 m.	2100	124 m.
4	8,000 m.	70	100 m.
3	6,000 m.	7300	94 és 87
52	5,000 m.	7850	40 és 20

Az egész művellet 7 osztályból áll, s néhány hó alatt biztosan elintéztetik.

Az első húzás határideje

f. évi junius 9. és 10-ikére

biztosan van megállapítva.

A sorsjegyek ára:

Egy eredeti sorsjegy ára csak **3 ft. 50 kr.**

Fél " " " " " " " " **1 ft. 75 kr.**

Negyed " " " " " " " " **ft. 88 kr.**

Ezen — az állam által biztosított eredeti sorsjegyek (nem eltitott igervények) az összeg bértmentes beküldése vagy posta-előleg útján általam a világ bármely részébe küldetnek.

Minden résztvevő kap tölem még az eredeti sorsjegyen kívül az állam-czimerrel ellátott eredeti tervezetet **ingyen** és a megtörtént húzás után azonnal az eredeti nyeremény-lajstromot **felszólítás nélkül** megküldöm.

A nyeremények elküldése és kifizetése az illetőknek egyneműen általam, pontosan és titoktartás mellett eszközöltetik. Megrendelések legelőször bszben postafaltalványon eszközölhetők.

Magbízások a kúszóban levő húzás miatt

(12—12) **Id. Hekscher Sámuel** bank- és váltóüzteléhez Hamburgban intézked.

Laptulajdonos és kiadó: **Nobel Armin.**

Pápan, 1880. Nobel Armin könyvnyomdájából.

Bérma-ajándékok.

NOBEL ARMIN

könyvkereskedésében Pápan (szél-utca)

legfinomabb

IMAKÖNYVEK és SZENTKÉPEK

a legolcsóbb árért és nagy választékban kaphatók.

kaphatók.

Továbbá

MEGJELENT

Ifjusági és népkönyvtár

II. füzet:

„A varróleány.”

Kapható Nobel Arminnal és minden hazai könyvkereskedésben.

Ugyanott mindennemű

irodai- és rajzeszközök

is kaphatók.